

УДК 327(043)

КИТАЙСЬКО-ТАЙЛАНДСЬКІ ВІДНОСИНИ: ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР*Булик М. В.,**к.політ.н., доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики
Маріупольського державного університету*

Перші китайські переселенці з'явилися в Таїланді не пізніше XIII ст. довгий час відносини між імперією та королівством передусім концентрувалися на виплаті останнім щорічної данини в обмін на фактичне невтручання китайців у внутрішні справи Таїланду. Поступове послаблення імперії Цин, сильні позиції китайців у тайській економіці, які контролювали цілі галузі, сприяли посиленню як націоналістичних, так і антикитайських настроїв серед населення країни. Зокрема, іммігранти фактично монополювали підприємства з вироблення борошна і цукру, більшістю лісопилок. До того ж китайці часто служили збирачами податків та займалися торгівлею наркотиками, що також не віталось серед місцевих жителів. Таким чином, історично у відносинах двох народів склалася ситуація, що характеризувалася тісним взаємопроникненням культур і населення з одного боку і посиленням неприязні – з іншого. 20-30-і рр. XX ст. стали періодом погіршення становища китайців в Таїланді. Войовничий націоналізм, що підтримувався урядом Луанга Плека Пібунсонграма, призвів до початку процесів асиміляції немісцевого населення. Зокрема, тайська мова стала обов'язковою у шкільному навчанні. Крім того, було запроваджено монополію на зовнішню торгівлю окремими видами товарів, що також підірвало економічну могутність китайських компаній в Таїланді. Лише після нормалізації двосторонніх відносин в середині 70-х рр. XX ст. деякі обмеження на економічну діяльність китайців були зняті. Водночас процес асиміляції зайшов настільки далеко, що більшість з іммігрантів вживає виключно тайську мову. Не зважаючи на це, китайці продовжують відігравати надзвичайно важливу роль в політичному, економічному та культурному житті Таїланду. Зокрема, не менш 9400000 жителів країни, 14 % від загальної кількості, відносять себе до китайців, ще близька 26000000 чоловік в тій чи іншій мірі мають відношення до хань. Китайські бізнесмени контролюють понад 80 % компаній, акції яких продаються на біржах; понад 80 % найбільш багатих людей країни так чи інакше пов'язані з діаспорою.

Громадянська та Друга світова війни завдали значної шкоди двостороннім відносинам. Фактично, на значний період було перервано політичну та економічну співпрацю між двома державами. До того ж Таїланд офіційно виступав як союзник Японії в 1941 – 1944 рр., що також не сприяло поліпшенню стосунків. В період 40 – першої половини 70-х рр. XX ст. Таїланд та КНР знаходилися по різні боки в умовах «Холодної війни». Підтримуючи США, Таїланд надавав значну допомогу останнім, водночас звинувачуючи комуністичне керівництво Китаю в підтримці лівих режимів в Південно-Східній Азії та маоїстських угруповань на території країни. Таким чином, лише

покращення власне відносин США та КНР дали змогу нормалізувати і відносини офіційних Пекіну та Бангкоку. В 1975 р. було встановлено двосторонні дипломатичні відносини, що дозволили зняти питання потенціального використання військових баз США проти КНР, дотримання миру на кордоні тощо. Важливим було і підписання договору про постачання китайської нафти до Таїланду, зокрема, в умовах світової нафтової кризи 1973 – 1974 рр.

1990-і рр. стали новим періодом у відносинах двох держав. Зміни в характері міжнародних відносин, припинення «Холодної війни», негативні наслідки придушення демократичного руху в КНР в 1989 р. змусили уряд шукати нове місце в регіональній системі безпеки. Таким чином, було вирішено посилити позиції Китаю в регіоні Південно-Східної Азії, де на той час вже активно діяла АСЕАН. Саме Таїланд став мостиком, який простягнувся між КНР та державами АСЕАН, які традиційно недовіжливо ставилися до свого великого сусіда. Завдяки посередницьким зусиллям Таїланду вдалося підписати низку міжнародних договорів, що значно послабили напруженість у відносинах КНР та держав АСЕАН. Зокрема, в 1996 р. КНР стала повноправним партнером по діалогу АСЕАН, а в грудні 1997 р. було започатковано новий формат консультацій АСЕАН + 3 (КНР, РК, Японія). Крім того, КНР прийняв активну участь у відновленні азійських економік, що постраждали внаслідок фінансової кризи кінця 1990-х рр. В 1999 р. КНР та Таїланд підписали Спільне комюніке з плану співпраці в ХХІ ст. відповідно до нього було визначено пріоритети у відносинах: політичний, економічний, соціально-культурний, військовий. Пізніше, в 2007 р. було підписано «Спільний план стратегічного співробітництва», що мав охопити період до 2012 р. і торкнутися широкого спектру сфер життєдіяльності обох держав. Слід також зазначити, що Таїланд виконує роль посередника у вирішенні територіальних конфліктів, пов'язаних з Південно-Китайським морем [1, с. 301].

Тісна співпраця відбувається і в сфері економіки. Якщо в 1999 р. обсяг двосторонньої торгівлі складав 4,2 млрд. дол. США, то в 2008 р. він досяг 36,2 млрд. дол. США, а в 2013 р. – 59 млрд. дол. США з профіцитом на користь КНР в 6,26 млрд. дол. США [2]. При цьому КНР є найбільшим партнером Таїланду за експортом і другим, після Японії, за імпортом. Основу поставок тайських компаній в КНР складають хімічні та нафтопродукти, електроніка, лісоматеріали та продукція харчової промисловості. В свою чергу, Таїланд імпортує комп'ютерну техніку, побутову електроніку та електромашинне обладнання, хімічні речовини. В 2003 р. сторони уклали Договір про вільну торгівлю, що в першу чергу торкнувся сільськогосподарської сфери. Разом із тим в інших галузях економіки переговори продовжуються. До того ж з 1 січня 2010 р. почала діяти Зона вільної торгівлі АСЕАН – КНР, що також надає позитивного імпульсу економічним взаємовідносинам між Таїландом та Китаєм.

Список використаних джерел

1. Власов Н. Китайско-тайландские отношения. Современный период / Н. Власов // Юго-Восточная Азия: актуальные проблемы развития. — 2011. — № 17. — С. 287—303.
2. Thailand [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/th.html>.

УДК 327 (438) (043)

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Чекоданова К. К.,

студентка II курсу спеціальності "Міжнародні відносини" Маріупольського державного університету

Сьогодні, Республіка Польща, позиціонує себе європейською державою з розвиненими демократичними інститутами та намагається відігравати більш активну роль в Європейському союзі. Зовнішньополітичний курс країни спрямований на забезпечення сприятливих міжнародних умов, які в повній мірі гарантують безпеку, демократичний державний устрій, права і свободи громадян та сприяє цивілізаційній та економічній модернізації, рівно як і підвищенню міжнародного авторитету країни.

Республіка Польща – держава в Центральній Європі, що є членом Європейського союзу і НАТО. Дотримуючись своїх зовнішньополітичних засад, за останні роки Польща значно розширила свою роль і зміцнила позиції у відносинах з країнами Європи і Заходу, підтримуючи і встановлюючи дружні відносини, як з Західним світом, так і з іншими європейськими державами [2, с. 38-57].

В 90-ті роки минулого сторіччя основним завданням зовнішньої політики країни був вступ до Європейського Союзу. За для цього держава брала участь у різних програмах, серед яких – «Партнерство в ім'я миру» з метою просування своєї кандидатури в Європейський Союз. Польща Стала повноправним членом ЄС у травні 2004 року. Асоційованим членом Європейського Союзу (ЄС) країна стала у 1994 році. Держава є повноправним членом організації економічного розвитку та співробітництва. До позитивних моментів зовнішньої політики Польщі спостерігачі відносять деякі елементи стратегічного планування [3, с. 205].

У зв'язку зі вступом Польщі до Європейського Союзу, змінився й зовнішньополітичний курс держави. За останні роки Республіка Польща серйозно просувається вперед до економічної реінтеграції з країнами Заходу. Екс-міністр іноземних справ Польщі Радослав Сікорський звернув увагу на те, що такий позитивний розвиток країна отримала завдяки членству в Євросоюзі. Він підкреслив, що в епоху глобалізації та збільшення ваги неєвропейських центрів впливу, Польщі було б важко самотійно впливати на міжнародну

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ЗОВНІШНЬОЇ
ПОЛІТИКИ
ЦЕНТР ГЕНДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ОСВІТИ
МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

П'ЯТА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ
ВІДНОСИН ТА СВІТОВОГО ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ»**

17 КВІТНЯ 2015 Р.

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МАРІУПОЛЬ — 2015

- Булик М. В.,
к.політ.н., доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої
політики Маріупольського державного університету
**КИТАЙСЬКО-ТАЇЛАНДСЬКІ ВІДНОСИНИ: ПОЛІТИКО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР** 40
- Чекоданова К. К.,
студентка II курсу спеціальності "Міжнародні відносини"
Маріупольського державного університету
**ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ
РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА** 42
- Челпан О. С.,
студентка IV курсу спеціальності "Міжнародні відносини"
Маріупольського державного університету
ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА КНР НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ 44
- Чінякова М. В.,
студентка II курсу спеціальності «Міжнародні відносини»
Маріупольського державного університету
**СПІВПРАЦЯ ФРАНЦІЇ ТА ПОЛЬЩІ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ** 47
- Гаджимагомедова А. М.,
студентки II курсу спеціальності «Міжнародні відносини»
Маріупольського державного університету
**ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ КИТАЮ ТА ЇЇ
ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК** 49
- Гаврилова Н. В.,
к.і.н., доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики
Маріупольського державного університету
**ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКИЙ ВЕКТОР ЗОВНІШНЬОЇ
ПОЛІТИКИ МЕКСИКИ** 52
- Гладка А. С.,
студентка II курсу спеціальності «Міжнародні відносини»
Маріупольського державного університету
ПОЗИЦІЯ ФІНЛЯНДІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ КРИЗІ 56
- Голофастова А. В.,
студентка II курсу спеціальності «Міжнародні відносини»
Маріупольського державного університету
**РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІД ЧАС
АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ США В АФГАНІСТАНІ 2001** 58